

DEGURIĀTKA PEĀĀINA

Nalazi se na klisuri reke Gradac, lako dostupna posetiocima, neposredno iza hidrocentrale u DeguriĀtu (200 m uzvodno), predstavlja najveĀi speleoloĀki objekat u valjevskom kraju i spada u najbolje istraĀene peĀine u reljefu Srbije. Spada u peĀine izvorskog tipa i jedina je sa stalnim podzemnim tokom u celom slivu reke Gradac. Vrelo iz peĀine ima srednji protok od 121 l/sec i uliva se u reku Gradac. Pod zaĀtitom kao spomenik prirode i u okviru ZPD »Klisura reke Gradac« decenijama je objekat istraĀivanja struĀnjaka raznih profila (biologa, speleologa...). StaniĀte je retko velike i bogate populacije slepih miĀeva i po tome retkost na Balkanu.

DeguriĀka peĀina je peĀina izvorskog tipa. PeĀinski nakit je raznovrstan: stalaktiti, stalagmiti, makaroni, helaktiti, zasigane draperije i salivi. Jedna od retkosti je i pojava naslaga duĀ kanala i na nakitu, izrazito tamne boje koja je kontrastna svetlim kalcitnim izluĀevinama. Valjevski speleolozi su u periodu od 1999. do 2002. godine, u nekoliko navrata, snimili novih 1500 metara peĀinskih kanala i pet sifona i otvorili vrata novim istraĀivanjima na ovom polju. Iako je spomenik prirode u zaĀtiĀenom prirodnom dobru, izloĀen je negativnim uticajima, pre svega ljudi. U toku 2002. godine, stanovnici sela DeguriĀ su neposredno na ulazu peĀine u ulaznom kanalu postavili crevo za uzimanje vode iz peĀinskog izvora u letnjim mesecima. PrimeĀeni su i ulasci znatiĀeljnika u peĀinske kanale, ostavljanje otpada u samoj peĀini i njenoj okolini.